

Prekenverkstedet

Den Norske
Israelsmisjon

<https://www.israelsmisjonen.no/pv>

7. søndag i treenighetstiden – søndag 12. juli 2026

Søndagens tekster: 1 Mos 16,1–13; 1 Joh 4,7–10; Luk 15,1–10

En pågående leteaksjon

Om tekstene

Søndagens evangelietekst er to lignelser som står i en sammenheng i Lukasevangeliet, der hele kapitlet er viet til tap og funn. En sau, et pengestykke og en sønn blir funnet og kommer hjem. Lignelsen om den bortkomne sauene finner vi også hos Matteus, men hos Lukas er fortellingen mer utfyllende. Anvendelsen av lignelsene er også forskjellig, hos Matteus er det omsorgen for en av disse minste, mens hos Lukas er konteksten Jesu liv og hans omsorg for de utstøtte. Mulig en kan ane et stikk eller formaning til de skriftlærde og fariseerne med tanke på profeten Esekies ord om gjeterne som *ikke* oppsøkte det tapte og *ikke* hentet tilbake de fordrevne (Esek 34,4).

De andre tekstene for dagen kan understreke betoningen av Guds kjærlighet som den kjærlighet som oppsøker det fortapte for å finne det.

Om å være elsket

Søndagens evangelietekst burde være enkel å forstå. Omkring 90 % av de som var bosatt i Det hellige land skal ha vært analfabeter. Mange av dem Jesus omgikk, levde av jordbruk, dyrehold og fiske, og dette var en lignelse som gikk rett inn i hverdagen deres. En sau kunne ha stor verdi, en sølvmynt kunne utgjøre en dagslønn, og prisen på en bortkommen sønn kan ikke verdsettes i gangbar valuta. Med andre ord, tollerne og synderne var først og fremst verdifulle mennesker i Jesu øyne. Mennesker han oppsøkte for å frelse. Slik får vi også høre om overtolleren Sakkeus; «For Menneskesønnen er kommet for å lete etter de bortkomne og berge dem.» (Luk 19,10).

Det anstøtelige var at Jesus tok inn og endatil åt og drakk med disse menneskene. I den kulturen og religiøse konteksten betydde det å gjøre seg til ett med dem.

For fariseerne burde det ikke være en helt ukjent tanke at også de utstøtte kunne finne nåde. En senere anerkjent skrifttolker fra seinmiddelalderen, Maimonides, sier fritt gjengitt fra Mishneh Torah: «En jøde som omvender seg ... er så elsket av sin Skaper som om han aldri

hadde syndet.» Maimonides sto i den fariseiske tolkningstradisjonen og gir oss et innblikk i at denne ikke bare var hard og selvrettferdig.

Men først av alt sier dette noe om den uendelige kjærligheten Gud ser på oss mennesker med, tapt som funnet. At vi er så elsket av Ham at han ser forbi våre overtredelser og synder, som om vi aldri hadde syndet. Det er den gleden Gud har over én synder som vender om. Det er den jubelen som finnes i himmelen over at leteaksjonen har lyktes.

En pågående leteaksjon

I søndagens tekst kan vi på den ene side sette oss selv inn i teksten; takknemligheten over at vi er funnet av Kristus. At Han satte alt til side, de 99, eller himmelens herlighet og ære om du vil, for å oppsøke det som var fortapt. Og at Han fant oss. På den andre side kan teksten være en spore til bevissthet om at leteaksjonen fremdeles pågår. Misjon er å lete. For å bruke et annet bilde fra samtiden vår; når noen i et lokalsamfunn har blitt borte, stiller hele bygda opp for å lete og gå manngard. Guds kirke eksisterer nettopp fordi vi er involvert i verdens største leteaksjon.

Vi kan ut fra tekstene kategorisere de bortkomne i tre grupper. Når Jesus sender ut de tolv så er det for «å søke opp de bortkomne sauene i Israels hus» (Matt 10,9). Med den teksthenvisingen kan søndagens preike godt anvendes til å legge på oss det ansvaret vi har for å bringe evangeliet tilbake til jødene. Der misjonen først startet.

Men tekstene denne dagen utfordrer oss videre på at de vi tradisjonelt har tolket som Ismaels etterkommere, araberne og muslimene, også er blant de bortkomne. De er folk elsket av Gud. Selv om Ismael ikke var løftessønnen, og Hagar bare var en slavekvinne, så var de likevel elsket og ble velsignet av Gud. Gud leter etter muslimer og arabere. For mange er dette kanskje vår tids tollere og syndere, mennesker vi ser foraktelig på, mennesker vi ser som truende.

Til slutt handler også tekstene om alle oss andre, vi som kan regnes inn under begrepet tollere og syndere. Lukas har med detaljen om at gjeteren legger sauene på skuldrene sine, en detalj som ikke er med i parallelteksten hos Matteus. I leteaksjoner har vi sett det mange ganger; den bortkomne turgåeren legges på ei bære, med varmt pledd. På ett tidspunkt må turgåeren kapitulere og spare på kreftene – i håp om å bli funnet. Nå er det hvile og omsorg som venter. Og nettopp det er nåden. Som det heter i Luthers lille katekisme om den tredje trosartikkel: «Jeg tror at jeg ikke av egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham. Men Den Hellige Ånd har kalt meg ved evangeliet, opplyst meg med sine gaver, helliggjort og bevart meg i den rette tro.» Nåden er at jeg ikke finner veien hjem selv, men blir funnet. Og da får jeg hvile på Jesu skuldre og vite at Han bærer meg, og at det er hans gjerning og verk som frelser meg. Kun Guds nåde kan frelse, ikke lovgjerninger.

Det var nok dette som utløste den takknemlighetsgjelden som Sakkeus kjente på da Frelseren tok inn hos ham. Han var villig til å gi halvparten av alt han eide og firedobbelt tilbake. Det er frelsens gjensvar. Og for Gud er ikke leteaksjonen ferdig før det har skjedd som er nevnt i teksten for 3. søndag i treenighetstiden: «... nød folk til å komme inn, så huset mitt kan bli fullt» (Luk 14,23). Leteaksjonen pågår for fullt, går du manngard ?

Jan Løkkeborg

sokneprest i Skodje sokn

jan.lokkeborg@kyrkja.alesund.no